

Overveen, 15 april 2024

Geachte mevr. Roos en hr. Faber,

Hierbij vindt u het preadvies van het college op uw amendement op de uitgangspunten van het door het college op te stellen IHP.

Algemeen

Dit amendement is veelomvattend, er is eigenlijk niet sprake van 1, maar van 11 (de hoeveelheid aangepaste punten t.o.v. de door het college voorgestelde uitgangspunten) amendementen. Per aangepast punt geven wij hieronder een reactie. Algemeen zijn er vier aspecten die een korte opmerking behoeven.

1. De voorstellen in dit amendement lopen inhoudelijk ver uiteen, zijn niet in 1 amendement te vatten. Het college kan niet anders dan negatief adviseren op het amendement in deze vorm.
2. Een aantal voorstellen gaat ver, met niet alleen gevolgen voor de scholen die het betreft. Ook zijn er ruimtelijke, financiële en sociale gevolgen, gevolgen die niet zouden moeten komen uit een huisvestingsplan voor alleen het onderwijs.
3. De gemeente heeft Team Sygma gevraagd het IHP op te stellen, gesprekken met de schoolbesturen worden door hen begeleid. De onderwerpen en verzoeken zoals geformuleerd in het amendement maakt het voor Sygma moeizaam deze gesprekken te voeren, waardoor het waarschijnlijk niet lukt nog in 2024 een concept-IHP aan de gemeenteraad voor te leggen.
4. Van verschillende voorstellen ziet het college niet in hoe die praktisch uitgevoerd zouden moeten worden, of is het hoe dan ook niet mogelijk die uit te voeren.

De volgende voorstellen uit uw amendement kan het college mee instemmen

- 10: de raad heeft budgetrecht.
- 15: vanzelfsprekend houdt het college rekening met de nieuw te bouwen gymzaal van de Theresiaschool.
- 18: de raad heeft budgetrecht, financiële voorstellen worden dus altijd aan de raad voorgelegd.
- 26 (eerste deel): dit staat in feite al zo in de wet: als een schoolgebouw niet meer gebruikt wordt voor onderwijs vervalt dit gebouw aan de gemeente (behalve in het geval van een eigendomsschool).

De volgende punten wenst het college om inhoudelijke redenen niet op de voorgestelde manier aan te passen

- 11: vanzelfsprekend komen de in het amendement opgenoemde punten aan de orde als het scholenlandschap in een kern wordt bekeken. Maar er zijn nog veel meer punten van belang en waarschijnlijk komen er in de gesprekken nog andere inzichten bij. Het is niet verstandig ons nu vast te pinnen op een paar vast omschreven punten.

Daarnaast, het amendement spreekt in dit punt alleen over de gemeente als geheel, het college meent dat beoordelen per kern meer recht doet aan de rol van de basisscholen in de gemeente. Voor VO scholen kan dit anders zijn.

- 12: het college erkent dat Bloemendaal veel schoolgebouwen binnen haar grenzen heeft, maar is van mening dat een directe vergelijking met gemeenten met eenzelfde aantal inwoners niet te maken is. Dit door de vijf uiteen liggende dorpskernen.

Het tweede deel van dit punt is in 2017, in het proces naar het vorige IHP ook aan de orde gekomen. Door gebrek aan locaties is dat toen niet gelukt.

- 19: het onderzoeken naar de mogelijkheid van een reserve voor onderwijshuisvesting is het college het mee eens. Maar alleen de rijksbijdrage als budget is niet voldoende voor de komende jaren, omdat een inhaalslag gemaakt moet worden door de leeftijd van de gebouwen.
- 23: het is niet zinvol nu te speculeren over welke condities voor de gemeente van belang zijn om doordecentralisatie te overwegen. Het is onduidelijk of dit een plek in een nieuwe wet gaat krijgen. Het is wel duidelijk dat in een proces van doordecentralisatie een schoolbestuur een grote rol krijgt, wellicht een doorslaggevende. De gemeente zal doordecentralisatie of de voorwaarden waaronder dit gebeuren kan/moet hoe dan ook niet kunnen opleggen aan schoolbesturen.
- 24: het percentage buitenleerlingen in de gemeente en het leerlingenaantal van een individuele school staat voor het college los van elkaar. Een postcodebeleid kan wellicht tot gevolg hebben dat het percentage buitenleerlingen van scholen omlaag gaat, maar de wet en verordening schrijft voor hoe om te gaan met groei van scholen. Om deze verantwoordelijkheid kan de gemeente niet heen, zeker niet door een passage op te nemen in eventuele afspraken met schoolbesturen over een postcodebeleid.
- 26 (tweede deel, zoals geformuleerd in de door het college opgestelde uitgangspunten): het weglaten van deze passage maakt niet dat er nooit sprake kan zijn van een situatie dat een schoolbestuur het economisch claimrecht heeft. Zodra een school kan aantonen dat het economisch claimrecht bij hen berust zal de gemeente dat moeten erkennen.

Deze punten kunnen niet op de voorgestelde manier worden opgenomen

- 14: zelfs als de capaciteit voorhanden zijn (wat niet zo is, de regio heeft krap aan voldoende VO ruimte), Bloemendaal kan niet verwijzen naar andere gemeenten, net zomin als dat andersom kan.
- 25: de buurgemeenten zullen hier niet in meegaan.

Met vriendelijke groet,

Namens burgemeester en wethouders
Gemeente Bloemendaal

023-5225555 | bloemendaal.nl | Bloemendaalseweg 158 | 2051 GJ | Overveen

Amendement Uitgangspunten Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Registratienummer: 1236707
Van: Hart voor Bloemendaal
Aan: de voorzitter van de gemeenteraad van Bloemendaal
Onderwerp: Raadsvoorstel uitgangspunten IHP 2024-2039

De gemeenteraad van Bloemendaal in openbare vergadering bijeen op 18 april 2024

Overwegende dat:

- De gemeente de wettelijke zorgplicht heeft voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting;
- De schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor de exploitatie van de gebouwen;
- Sprake is van een gedeeld belang om te voorzien in toekomstbestendige, duurzame en gezonde schoolgebouwen die geschikt zijn voor hedendaags en inclusief onderwijs;
- Het college verantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van het IHP en de gemeenteraad het IHP vaststelt en ook het budgetrecht heeft;
- De uitgangspunten het college de mogelijkheid bieden om het proces in het opstellen van het IHP te sturen;
- De gemeenteraad heeft uitgesproken aan het begin van dit proces een aantal uitgangspunten aan het college te willen meegeven;
- Het college deze uitgangspunten in een bijlage bij het voorgestelde raadsbesluit heeft geformuleerd;
- Naar aanleiding van eerdere beraadslagingen in de raad enkele aanvullingen of c.q. verduidelijkingen worden voorgesteld;

Amendeert het besluit als volgt:

Besluit:

de gewijzigde uitgangspunten ten behoeve van het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2039, zoals bij dit voorstel gevoegd, vast te stellen.

M. Roos
Hart voor Bloemendaal

H. Faber
GroenLinks

Besluit van de Raad

Stemmen voor:

Stemmen tegen:

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 18 april 2024

Burgemeester

Griffier

Uitgangspunten Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2039

Algemeen

1. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2039 (hierna IHP) wordt vastgesteld door de gemeenteraad en heeft een looptijd van 16 jaar. De eerste vier jaar is 'hard': het college neemt de resultaten over in het jaarlijks vast te stellen Programma huisvesting onderwijs. De jaren vijf tot en met 12 bevat voornemens voor voorzieningen in de huisvesting voor deze periode.

Schoolgebouwen

2. Volgens het wetsvoorstel dient m.b.t. gebouwen (gebouwdelen) ouder dan 40 jaar te worden vermeld voor welke voorziening (renovatie of nieuwbouw) deze in aanmerking komen. In geval van Bloemendaal gaat het dan om 90% van de schoolgebouwen. Om financieel-praktische redenen zal in het IHP als eerste expliciet naar planvorming voor de groep oudste scholen in de gemeente worden gekeken.
3. Met het IHP wordt invulling gegeven aan de nieuwe voorziening 'renovatie'. M.b.t. deze voorziening wordt aangesloten bij de definitie volgens het wetsvoorstel (*renovatie bestaat uit vernieuwing of grootschalige verandering van een gebouw of een gedeelte daarvan, door een geheel van maatregelen, dat erop is gericht de levensduur en geschiktheid van het gebouw of het gedeelte daarvan, voor het onderwijs met ten minste 25 jaar te verlengen*).
4. In eerste aanleg dient – los van het opheffen van eventuele capaciteitstekorten - de aandacht uit te gaan naar het bouwkundig en bouwfysisch (binnenklimaat) geschikt maken dan wel houden van de gebouwen.
5. Er wordt gestreefd naar het handhaven/realiseren van duurzame schoolgebouwen. Onder een optimaal/duurzaam schoolgebouw wordt verstaan een gebouw met een: - gezond binnenklimaat; - laag energieverbruik; - lage CO₂-uitstoot.
6. M.b.t. bouwfysische aspecten (binnenklimaat) wordt het Programma van Eisen Frisse Scholen gevolgd (opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland): de schoolgebouwen dienen minimaal label C (voldoende) te hebben.
7. Bij het nemen van een besluit of een schoolgebouw (nog) voldoet wordt gebruik gemaakt van zowel een NEN 2767 (conditiemeting) als een NEN 8021 (gebruiksprestatie) rapport.

Onderwijsinhoudelijk

8. De toekomstige huisvestingsstructuur moet de kwaliteit van het onderwijs in Bloemendaal en de keuzevrijheid voor ouders en kinderen weerspiegelen en waar nodig versterken. Er bestaat aandacht voor de onderwijsdiversiteit en de bereikbaarheid ervan.
9. Schoolbesturen streven naar samenwerking met kind partners in de ontwikkellijn 0-12 jaar, vanuit de overtuiging dat een (basis)school midden in de maatschappij staat en in toenemende mate fungeert als centrale schakel tussen de instellingen die van belang zijn voor de ontwikkeling van een kind. De ambitie is om de betreffende (onderwijs- en kinderopvangvoorzieningen) waar mogelijk onder te brengen in een gezamenlijke fysieke omgeving.
10. De eventuele consequenties voor de huisvesting van bovenstaande punten acht en negen worden als zelfstandige onderdelen inzichtelijk gemaakt waarbij het aan de raad is hier extra budget voor beschikbaar te stellen.

Scholenlandschap

11. De scholensituatie wordt voor de gehele gemeente bekeken waarbij rekening wordt gehouden met:
 - Bereikbaarheid
 - Het dalende aantal leerlingen per school

- Het amendement 'Voorbereiding en nieuwbouw/renovatie Schoolvereniging Aerdenhout (S.A.B.)' aangenomen door de raad op 30 november 2023
 - Het amendement 'Raadsvoorstel zienswijze gemeenteraad op advies college van B&W op voorgenomen fusie Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland en Stichting Jong Leren' aangenomen door de raad op 30 november 2023.
 - Ook wordt voor de gehele gemeente bekeken of een aanvullend aantal m2 ten behoeve van kinderopvang gewenst of noodzakelijk is. Het is mogelijk dat aanverwante functies (zorg of maatschappelijke voorzieningen) een plek kunnen krijgen in schoolgebouwen.
12. In overleg met de schoolbesturen wordt onderzocht of (en hoe) in de kernen vermindering van het aantal schoolgebouwen gerealiseerd kan worden. Gestreefd wordt het aantal schoolgebouwen in Bloemendaal in lijn te brengen met het aantal schoolgebouwen in vergelijkbare gemeenten elders in Nederland met 24.000 inwoners. Daarbij wordt als tweede uitgangspunt gehanteerd het principe dat per dorpskern sprake is van een concentratie zodanig dat de basisscholen in één of maximaal twee gebouwen worden gehuisvest met daaraan gekoppeld meerdere maatschappelijke functies zoals kinderopvang, welzijnsactiviteiten ed.
 13. De voorgenomen uitbreidingen van de Franciscusschool te Bennebroek en de Van Eeghenschool te Aerdenhout blijven buiten het IHP. Dit omdat dit al eerder toegezegde voorzieningen zijn die voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de Verordening huisvesting onderwijs Bloemendaal.
 14. Bij zowel de Hartenlust als de Montessori VMBO is sprake van een ruimtetekort. In het IHP worden eventuele beschikbare andere locaties voor het huisvesten van een van, of beide scholen onderzocht. In dat kader wordt ook de mogelijkheid onderzocht van ruimte in andere scholen in buurgemeenten onderzocht.
 15. Er bestaat voorkeur voor het realiseren van een permanent extra gymlokaal voor de VO-scholen, boven het beschikbaar stellen van een tijdelijke voorziening. Dit omdat de kosten van een tijdelijke voorziening niet veel lager uitkomen dan het realiseren van een permanente gymzaal, de ruimtebehoefte van de VO-scholen in Bloemendaal en Overveen zal de komende jaren niet afnemen. Daarbij zal rekening worden gehouden met de nieuw te bouwen gymzaal bij de Theresiaschool die mede ten behoeve van de Hartenlust wordt gebouwd.

Financiën

16. De plannen (renovatie/ nieuwbouw/ etc.) worden per school doorgerekend naar investeringskosten en jaarlasten. Dit geschiedt op basis van normbedragen vanuit BouwkostenKompas of de BDB-index (Bouwkostendata). Ervaringscijfers van bouwprojecten binnen de gemeente kunnen ook worden gebruikt.
17. De (geraamde) investeringen worden gerefereerd aan de bestedingsruimte van de gemeente. Hierover vindt overleg plaats tussen de projectleiding en de afdeling financiën van de gemeente. De gemeentelijke meerjarenbegroting is leidend bij het bepalen van de investeringsruimte en de hoogte van de rekenrente. Afschrijvingstermijnen en rekenrentes worden bepaald door de gemeente, op basis van de Nota Activabeleid.
18. De plannen houden rekening met het feit dat Bloemendaal niet alleen verhoudingsgewijs veel schoolgebouwen heeft binnen de gemeentegrenzen maar ook dat het merendeel van

die gebouwen zeer oud is waardoor de renovatie een zware wissel trekt op de financiële positie. De financiële stabiliteit van de gemeente mag niet in gevaar komen.

19. De plannen (renovatie/nieuwbouw/etc.) zijn onderworpen aan de volgende budgetregel voor onderwijshuisvesting: "Het gemeentebestuur stelt jaarlijks een budgetplafond uitgaven onderwijshuisvesting vast dat gelijk is aan de van de Rijksoverheid via het gemeentefonds ontvangen financiële middelen ten behoeve van onderwijshuisvesting minus de door de gemeente gemaakte kosten in het kader van onderwijshuisvesting. Is sprake van onderbenutting van het budget dan worden deze resterende middelen toegevoegd aan een in te stellen 'reserve onderwijshuisvesting' waaruit in principe in latere jaren geput kan worden".
20. Bij renovatie van gebouwen wordt aan scholen een bijdrage in de kosten gevraagd. Een vast gemaximeerd bedrag/percentage per m² BVO heeft daarbij de voorkeur (volgens advies Landelijke Vereniging van Onderwijsadviseurs d.d. mei 2019).
21. Financiering van voorzieningen voor kinderopvang komt in principe niet voor rekening van de gemeente.
22. De extra kosten die het gevolg zijn van de (officiële) monumentenstatus van de betreffende gebouwen worden, indien praktisch mogelijk, afzonderlijk in kaart gebracht.

Overige

23. Besluiten over (verzoeken tot) doordecentralisatie worden uitgesteld totdat de wetgever over de consequenties en voorwaarden waaronder scholen hierop 'recht hebben' duidelijkheid heeft gegeven. Conditie waaronder over door decentraliseren kan worden gesproken, worden al wel geïnventariseerd.
24. Om te komen tot grip op de hoeveelheid buitenleerlingen op de Bloemendaalse PO scholen gaat het college met de schoolbesturen de mogelijkheden onderzoeken van het opstellen van een postcoderegeling waarbij ook afspraken worden gemaakt m.b.t. het maximaal aantal leerlingen per schoolgebouw gedurende de looptijd van het IHP.
25. Het college gaat de mogelijkheden onderzoeken van (meer) regionale samenwerking op het vlak van het onderwijshuisvesting. Daartoe behoort ook het maken van afspraken met omliggende gemeenten over een solidariteitsbijdrage voor zgn. 'buitenleerlingen' in PO-scholen in Bloemendaal.
26. Uitgangspunt is dat het economisch claimrecht van schoolgebouw en grond bij de overheid (i.c. de gemeente) berust en dat het samenvoegen of fuseren van scholen, betekent dat schoolgebouw en grond aan de overheid teruggegeven.